

LUGEJA KÜSIB

Kivid ronivad müürist välja

1950. aastail ehitatud silikaattelistest majal kipuvad kivid mõnes kohas seinast välja. Nihkuvad ettepoole. Näiteks akna juures. Kas oskaksite öelda, millest see on ja mida tuleks teha?

Lugeja Harjumaalt

Vastab KERMO JÜRMANN
OÜ-st Säästvad Ehituslahendused

Küllap on majas mingid liikumised, mis kivid seinast lahti murrab. Silikaattelistest laotud maja on üsna jäik ning kui maapinnas mingid muutused toimuvad, avalduvad need kohe müüritiseksi.

Et täpsemat põhjust ja siis ka lahendust teada saada, tuleb kutsuda kohale spetsialist, kes maja üle vaatab.

VIVIKA VESKI

Sumisejad põranda all

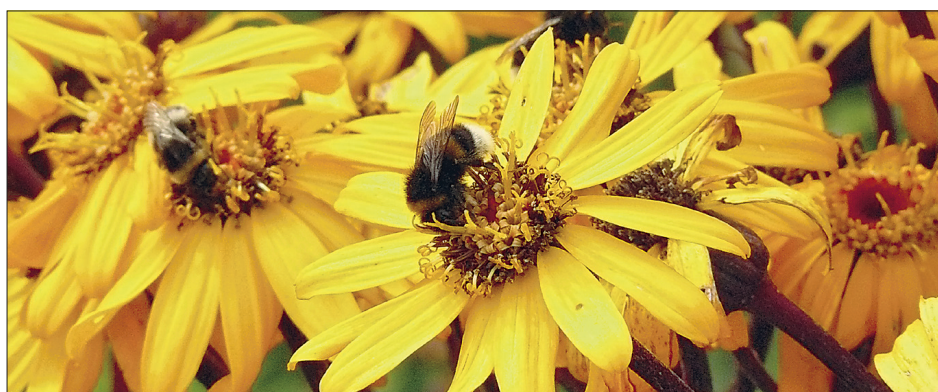
Kimalased on teinud maja põranda alla pesa. Öhumulkudest käivad sisse-välja. Möödunud suvel olid esimest korda ja tänavu tundub, et pesa on juba kahes kohas. Kui toas pesakohast üle kõndida, hakkab põrandaalune sumisema. Öösiti on kosta naljakat häält. Ega see muidu segakski, las nad olla, ainus hirm on, kas nad majale midagi halba ei tee?

Lugeja Põlvamaalt

Vastab Eesti Maaülikooli teadur REET KARISE, kelle uurimisalaks on kimalaste ehk maamesilaste käitumine.

Kimalased teevad oma pesa eelistatult valmis olevatesse erinevatesse õõnsustesse. Puitpõrandale ei tohiks nad otseselt kahju teha, sest vaha on puidule pigem kaitseks. Põrandat ei kahjusta ka pesasise ne kõrgem õhuniiskus (RH = 50–70%), sest pesa ümbritsev soojustusmaterjal kaetakse väljast isoleeriva vahakihiga.

Ühte ja sama pesa maamesilased kaks korda ei kasuta. Iga noor ema rajab kevadel täiesti uue pesa. Vana jääb puutumatu maha. Loomulikult võib vanas pesas leiduda mõningaid surnud vastseid ja töölisi, samuti mõne kärjekannu jagu söömata jäänud nektarit. Kõik see materjal, kaasa arvatud kuiv pesa soojustusmaterjal, mumifit-

seerub põrandaaluses kuivas õhus kiiresti – kiiremini kui surnud rotid-hiired – ja ei tohiks küll puidule mingit kahju tekitada.

Looduses kasutavad kimalased pesa soojustamiseks kuiva kulu või mõnda muud käepärast kohevat materjali. Soojustatud põranda all neil arvatavasti suurt

vajadust lisamaterjali pesa kanda ei ole. Seega arvan, et maamesilase pesa korralikult hingava ja heas seisukorras põranda all endast ohtu ei kujuta.

Kimalased on Eestis looduskaitse all ning nende tapmine otseselt lubatud ei ole. Nende heaolule ei tee aga mingit kahju, kui talve jooksul,

mil pered on surnud ja noored emad mujal talvitumas, sissepääsud põrandaalusesse ruumi sulgeda. Suvise aktiivse lendluse ajal on sissekäiguteid kerge üles leida.

Kui aga kimalaste toimetamine-sumisemine maja juures ja all vastumeelt ei ole, siis miks mitte lasta neil seal elada.